

Namen van de zondagen en hun betekenis

ADVENT

De naam Advent komt van adventus (latijn) wat betekend: komst

1e Advent

Vandaag begint het nieuwe kerkelijk jaar. De kerk begint haar nieuwe jaar met een periode van verwachting, de adventstijd: zij verwacht de komst van haar Heer.

Die verwachting wordt zichtbaar gemaakt in enkele symbolen: een paars antependium over de tafel, het achterwege laten van het Gloria, en het branden van één adventskaars op de standaard.

2e Advent

In het nieuwe kerkelijk jaar zijn we nu aangekomen bij de tweede zondag van Advent. Er zullen vandaag twee kaarsen op de standaard branden.

3e Advent

Vandaag is het de derde adventszondag, de derde zondag in het kerkelijk jaar.

Deze zondag wordt ook wel “Gaudete” [*kaudete*] genoemd; dat betekent: “Verheugt u”. Het duurt niet lang meer tot de komst van de Heer en daarom past ons deze vreugde.

4e Advent

Het is de vierde en laatste zondag van de advent; als het ware al de dageraad van kerstmis.

Daarom wordt deze zondag wel “Rorate coeli” [*rorate tsjeelie*] genoemd. Dat betekent: “Dauwt hemelen”.

ROND HET KERSTFEEST

Kerstnacht

In deze nacht vieren wij de geboorte van Jezus, zijn komst in ons midden. We zijn blij, we vieren feest.

Die blijdschap wordt ook zichtbaar in enkele symbolen: er hangt een wit antependium over de tafel - wit is de feestkleur van de kerk. Alle kaarsen branden en we zingen weer het Gloria. Het ‘Ere zij God in den hoge’ wordt weer voluit gezongen.

Kerstmorgen

De kerk viert vandaag de geboorte van haar Heer. Vier weken lang hebben we ernaar uitgekeken. “Hij komt” is nu geworden: “God-met-ons”: “Immanuel”.

We vieren zijn komst als een groot feest. Komt, verwondert u, viert, eet en weest blij!

Zondagen na Kerst

Vandaag is het de ..e zondag na Kerst. Alles trilt nog na van wat er met Kerst gebeurd is. De vreugde over de geboorte van Gods Zoon is nog niet voorbij. Daarom hangt er nog steeds een feestelijk wit antependium.

1 januari

Op de eerste dag van het nieuwe burgerlijk jaar (de achtste kerstdag) viert de kerk de Besnijdenis des Heren, zoals in de wet van Mozes staat geschreven op de achtste dag na de geboorte. Omdat er al zoveel gevierd wordt in de kerk slaan wij deze viering over (je kan het

thuis vieren).

EPIFANIE EN DAARNA

Epifanie, de zondag tussen 2 en 8 januari

Vandaag viert de kerk het feest van “Epifanie” de verschijning van Jezus. Vanouds staat dit feest bekend als ‘Driekoningen’ (net als kerst aan een vaste datum, 6 januari, verbonden). De wijzen uit het oosten waren het die als eersten buiten Israël Jezus zochten.

Vanaf vandaag staan de zondagen in het teken van Jezus’ verschijning in de wereld en het begin van zijn werk op aarde.

De liturgische kleur is vandaag nog wit, vanaf volgende week is de kleur groen.

Zondagen na Epifanie

Vandaag is het de ..e zondag na Epifanie, de verschijning des Heren. Jezus is met zijn werk onder ons begonnen: Hij verkondigt de grote daden Gods met woorden en tekenen.

Tot aan de 40dagentijd is de liturgische kleur groen.

Zondag Septuagesima

Vandaag is het zondag Septuagesima. Het Latijnse telwoord septuagesima betekent 70ste. Het is - afgrond - de 70ste dag voor Pasen. Vandaag begint de voorbereiding voor de veertigdagentijd.

Zondag Sexagesima

Vandaag is het zondag Sexagesima. Het Latijnse telwoord sexagesima betekent 60ste. Het is - afgrond - de 60ste dag voor Pasen; de tweede zondag in de voorbereidingstijd.

zondag Quinquagesima

Vandaag is het zondag Quinquagesima [*kwing-kwa-gesima*]. Dat Latijnse telwoord betekent 50ste. Het is - afgerond - de 50ste dag voor Pasen, de derde en laatste zondag van de voorbereidingstijd. Woensdag begint de 40dagentijd, genoemd naar de veertig werkdagen dat er gevestigd werd ter voorbereiding op het Paasfeest.

Vandaag hangt voor het laatst het groene antependium, vanaf volgende week is het paars. We zingen vandaag ook voor het laatst het Gloria, ons loflied.

VEERTIGDAGENTIJD

Zondag Invocabit [*in-vo-ka-biet*]

Vandaag is het de eerste zondag van de 40dagentijd, zondag Invocabit. Dat is Latijn voor: “Hij zal aanroepen”. Het komt uit Psalm 91, vers 15 waar staat: “Roept hij mij aan, ik zal hem antwoorden”. God zal ons antwoorden, wanneer wij tot Hem roepen - ook als het lijden groot is.

In deze periode van inkeer hangt over de tafel een paars antependium. We zingen in deze tijd geen Gloria.

Zondag Reminiscere [*Re-mini zere*]

Vandaag is het de tweede zondag van de 40dagentijd, zondag Reminiscere genoemd. Dit Latijnse woord betekent: “Gedenk” Het komt uit Psalm 25, vers 6, waar staat: “Gedenk uw barmhartigheid, Heer”. Wij vragen Gods barmhartigheid, zijn ontferming, over ons en over allen die lijden in deze wereld.

Zondag Oculi   *[oo-kulie]*

Vandaag is het de derde zondag in de 40dagentijd, zondag Oculi genoemd. Oculi is Latijn voor ‘ogen’. In Psalm 25, vers 10 staat: “Mijn ogen zijn bestendig op de Heer gericht”. In deze voorbereidingstijd voor Pasen richten wij onze ogen op God, of Hij naar ons en naar zijn wereld wil omzien.

Zondag Laetare   *[letare]*

Vandaag is het de vierde zondag in de 40dagentijd, zondag Laetare genoemd. Laetare is Latijn voor: “Verheugen” en is voor deze zondag ontleend aan Jesaja 66:10 waar staat: “Verheug u, o Jeruzalem”.

We zijn nu halverwege de veertigdagentijd en we kijken al vooruit naar Pasen. De vreugde om Pasen zal in ons bidden en zingen doorklinken.

zondag Judica   *[joe-di-ka]*

Vandaag is het de vijfde zondag in de 40dagentijd, zondag Judica. Het Latijnse woord ‘judica’ betekent: “Oordeel, spreek recht”. In Psalm 43:1 staat: “Doe mij recht, o God”. Voor al het leed dat ons en deze wereld treft vragen wij God om recht te doen.

Palmzondag

Vandaag is het Palmzondag. De kerk gedenkt de intocht van Jezus in Jeruzalem, waarbij hij met palmtakken werd toegezwaaid. Het is de zesde en laatste zondag van de 40dagentijd, volgende week vieren we het Paasfeest.

De stille week begint, de week waarin wij intens betrokken willen zijn bij het lijden van Jezus en daarin bij het lijden van mensen.

Voor het laatst hangt er nu een paars antependium over de tafel en voor het laatst houden we het Gloria in. Vanaf volgende week zal het weer voluit klinken.

STILLE WEEK

Witte Donderdag

Vandaag, Witte Donderdag, gedenken wij de laatste keer dat Jezus met zijn discipelen de paasmaaltijd hield. Ook wij vieren vanavond deze maaltijd, in gemeenschap met hem. Omdat deze viering een feestelijk karakter draagt, is het paarse antependium dat in deze tijd gewoonlijk over de tafel hangt vervangen door het witte kleed - vandaar dat wij spreken van Witte Donderdag.

Goede Vrijdag

Vandaag gedenken wij het sterven van Jezus. Een dag van inkeer. Daarom branden er vanavond ook geen kaarsen; alleen de Paaskaars brandt nog. Ook deze zal straks - aan het eind van de dienst - worden gedoofd.

Wij weten dat de dood, de duisternis, het laatste woord niet heeft; wij weten van Pasen, van Jezus opstanding. Daarom kan het toch een GOEDE Vrijdag zijn.

PAASTIJD

Paasnacht

In deze paasnacht gedenken wij de opstanding van Jezus uit de dood. De dood is overwonnen, het leven is teruggekeerd. Wij mogen zingen en blij zijn over deze grote gebeurtenis.

Als symbool van deze vreugde zal straks het paarse antependium worden verwisseld voor een wit. Wit is de feestkleur van de kerk.

Paasochtend

Jezus leeft, de dood heeft niet het laatste woord! Dat belijden en zingen we vandaag voluit.

Vanaf vandaag zingen wij weer het “Ere zij God in den hoge” - ons loflied. Het antependium is wit, teken van feestvreugde. Er is een nieuwe paaskaars, als symbool van een nieuw begin.

Zondag Quasi modo geniti   *[kwasié modo gee-nie-tie]*

Vandaag is het de eerste zondag na Pasen, zondag Quasi modo geniti. Deze zondag wordt zo genoemd naar de tekst uit 1 Petrus 2 waarin de apostel de gemeente des Heren vergelijkt met pasgeboren kinderen (in het Latijn: quasi mode geniti). Met Pasen is het nieuwe leven begonnen; ook wij beginnen als het ware van voren af aan, als pasgeborenen.

Deze zondag wordt ook wel ‘Beloken Pasen’ genoemd. Vroeger gingen op de achtste dag van het feest de luiken van het altaar weer dicht - het altaar werd ‘beloken’.

De paasweek is voorbij, maar de witte feestkleur blijft tot Pinksteren.

Zondag Misericordia   *[mie-ze-ri-kor-dia]*

Vandaag is het de tweede zondag na Pasen, zondag Misericordia, de zondag van Gods goedertierenheid, Gods barmhartigheid.

De naam van deze zondag is ontleend aan Psalm 33, vers 5 waar staat: “De aarde is vol van de goedertierenheid des Heren”. Dat weten we sinds Pasen: God toont zijn goedertierenheid aan heel de wereld.

Zondag Jubilate   *[joe-bi-late]*

Vandaag is het de derde zondag na Pasen, zondag Jubilate. Dat betekent: “Jubelt, juicht” en is ontleend aan het eerste vers van Psalm 66: “Juicht Gode, gij ganse aarde”. Sinds de dag dat Jezus is opgewekt uit de dood moet de aarde daarover jubelen.

Zondag Cantate   *[kantate]*

Vandaag is het de vierde zondag na Pasen, zondag Cantate. Cantate betekent: “Zingt!” en komt uit Psalm 98:1, waar staat: “Zingt de Heer een nieuw lied”. Sinds Pasen is alles anders, alles is nieuw, en in nieuwe liederen zingen wij Gods lof.

Zondag Rogate

Vandaag is het de vijfde zondag na Pasen, zondag Rogate. Rogate betekent: “vraagt!”. De naam is ontleend aan Johannes 16 waar Jezus de leerlingen opdraagt God te vragen. Traditioneel werd Johannes 16 op deze zondag gelezen.

HEMELVAART EN PINKSTEREN

Hemelvaartsdag

Het werk van Jezus op aarde is voltooid. Hij keert terug naar God die hem gezonden heeft. Het is aan ons in zijn geest en in zijn spoor verder te gaan en in de wereld Gods liefde en Gods daden te verkondigen. Wij weten: Hij is met ons, alle dagen, tot aan de voleinding der wereld.

Zondag Exaudi   *[eks-audi]*

Vandaag is het de laatste zondag na Pasen, zondag Exaudi. Exaudi is Latijn voor "Hoor!" en komt hier uit Psalm 27:7, waar staat: Hoor, Heer, hoe ik roep".

Jezus is teruggekeerd naar de Vader en wij zijn achtergebleven. Wij voelen ons een beetje alleen, verweesd. Daarom wordt deze zondag ook wel 'Wezen-zondag' genoemd.

Pinksteren

Vandaag, op de 50ste dag na Pasen, vieren wij het Pinksterfeest, het feest van Gods Geest en het feest van de geboorte van de kerk.

Als teken van geestdrift, van het pinkstervuur, hangt er vandaag een rood antependium over de tafel.

VAN TRINITATIS TOT ADVENT

Trinitatis   *[trie-nie-tatis]*

Vandaag is het de eerste zondag na Pinksteren. Deze zondag wordt genoemd naar de Drieëenheid: zondag Trinitatis. Met deze zondag wordt de periode van de kerkelijke feesten, die met Kerst is begonnen, afgesloten.

We hebben vorige week de gave van de Geest herdacht en kennen nu Vader, Zoon en Geest. In de kracht van de drieënige God gaan wij in de wereld aan het werk.

Op de kerkelijke kalender breekt de feestloze periode aan - tot de advent. Vandaag hangt er, om het feest, nog een wit antependium over de tafel. Vanaf volgende week is het kleed groen.

Eerste zondag na Trinitatis

Vandaag is het de tweede zondag na Pinksteren en de eerste na Trinitatis. Vandaag begint in het kerkelijk jaar de feestloze periode, die duurt tot de advent. In deze tijd hangt er een groen antependium.

Tweede t/m laatste zondag na Trinitatis

enz.

Eerste zondag van de voleinding

Vandaag is het de ...e zondag na Trinitatis. We beginnen aan de laatste drie weken van het kerkelijk jaar. Daarom worden deze zondagen de zondagen van de voleinding genoemd.

Vandaag is het de eerste in die reeks.

Tweede zondag van de voleinding

Vandaag is het de ...e zondag na Trinitatis (*zie rooster !*). We zijn aan de voorlaatste zondag van het kerkelijk jaar, de tweede van de drie voleindings-zondagen.

Laatste zondag van het kerkelijk jaar

Vandaag is het de laatste zondag van het kerkelijk jaar, tevens de derde en laatste zondag van de voleinding. Het jaar is rond, ten einde. Volgende week begint een nieuw kerkelijk jaar, met de eerste adventzondag. We kunnen zeggen dat de Kerk vandaag oudejaar viert.

Het antependium over de tafel is vandaag nog groen, vanaf volgende week is het paars. Ook zingen we vandaag voor het laatst het gloria.

DE KLEUREN IN DE KERK

